

SmartCity Bærum Oppsummering organisering og prosjekter i 2015

Oppsummering 2015 – SmartCity Bærum

Denne oppsummeringen inneholder oversikt over prosjekter, samarbeidspartnere og aktiviteter som er gjennomført av SmartCity Bærum:

SmartCity Bærum har 7 prosjekter som pågår eller er avsluttet i løpet av 2015. I tillegg pågår det prosjekter i regi av internasjonale samarbeidspartnere og samarbeidsprosjekter med nasjonale organisasjoner innen forskning og utvikling.

SmartCity Bærum er også overbygningen for programmet FutureBuilt, og vi gir en kort oppsummering av arbeidet i denne rapporten.

SmartCity Bærum har vært invitert til å delta på mange nasjonale og internasjonale arenaer, og vi har trukket frem de viktigste arenaene vi har deltatt på.

Vi opplever at det er stor pågang av ideer og forslag til nye prosjekter. Vi har redegjort for noen av disse til slutt i denne oppsummeringen.

1	Innhold	
2	Organisering	4
3	Prosjekter i 2015	5
3.1	Futurebuilt-programmet	5
3.1.1	Futurebuiltprosjekter i Bærum	5
3.1.2	FutureBike og Futurebuilt sykkelerkjøring	6
3.2	Parkeringssensorer i Sandvika	7
3.3	Bysykkel på Fornebu	7
3.4	SmartTransport Fornebu	8
3.4.1	Økt antall kollektivreisende	8
3.4.2	Økning i antall syklende	8
3.4.3	Bilpool-ordninger	8
3.4.4	Samkjøring	8
3.4.5	Rushtids-utjevning	9
3.4.6	Digitale reiser og andre virkemidler	9
3.5	Kampen om Tiden	9
3.6	Hamang	10
3.7	Powerhouse og Fornebu S	10
3.8	Hydrogenstasjon – Kjørbo	11
4	Internasjonalt samarbeid	12
4.1	Urbact	12
4.2	CASH-“Local authorities’ capacity building in sustainable financing for urban mobility”	12
4.3	Innovasjon Norge – Kina	12
4.4	Project “Norwegian experience for Gabrovo in the field of energy efficiency” (NAGORE)	13
4.5	Vancouver	13
5	Nasjonalt samarbeid, forskning og utvikling	14
5.1	Smart Mobility Suburbs - SMS	14
5.2	Innovasjon Norge	14
5.3	Transport 2.0	14
5.4	Transportlab 0/2030– hvordan komme til null utslipp i 2030?	15
5.5	Samarbeidsavtale Electric Mobility Norway	15
6	Konferanser, seminarer	15
7	SmartCity Bærum i media	16
8	Mulige prosjektet i SmartCity Bærum 2016	17
8.1	Klimanøytral transport i Bærum kommune	17
8.2	Innspill til stortingsmelding Bærekraftige byer og sterke distrikter	17
8.3	One Tonne Life	18
8.4	Testområde for smarte løsninger	18
8.5	SmartCity og velferdsteknologi	18
8.6	Europeisk samarbeid gjennom EU-programmet Horisont2020	18
8.7	Energieffektive næringsparker	18

2 Organisering

Styret har i 2015 bestått av:

Arthur Wøhni, Bærum kommune (styreleder)

Kristine Beitland, Microsoft

Lars Angell Jørgensen, Accenture

Ane Marie Haug Mjaaseth, Bærum Næringsråd

Dag Christer Øverland, Entra

Lars Hovind, IBM

Anders Nohre Walldèn, Asplan Viak

Anne Beate Tangen, Kommunal og moderniseringsdepartementet (observatør)

Unni Larsen, Daglig leder

Medlemmer

Medlemsmassen er svært stabil. Det er ikke arbeidet aktivt med å innhente nye medlemmer.

Accenture

Asplan Viak

Bærum Næringsråd

Cisco

DNV GL

EasyPark (nytt medlem 2015)

Entra

Franzefoss

Hafslund

IBM

KLP

Koksa

LØBOS – Løvenskiold Eiendom og OBOS (nytt medlem 2015)

Microsoft

MoveAbout

Møller Bil Asker og Bærum

Norconsult

OfficeTeam

Oslofjord Varme (nytt medlem i 2015)

Q-Free (nytt medlem 2015)

Ruter

Statoil

Technopolis

Telenor

Virke

NHO Oslo og Akershus

3 Prosjekter i 2015

3.1 FutureBuilt-programmet

Bærum kommune er partner i det tiårige programmet FutureBuilt sammen med Oslo, Asker og Drammen. Bærum har hatt programledelsen i 2015, og vil lede programmet frem til 2018. Prosjekter og aktiviteter i FutureBuiltprogrammet redegjøres i egen rapportering. www.futurebuilt.no

Organisering av FutureBuilt i kommunen for 2015 var:

Arthur Wøhni (leder for programstyret i FutureBuilt sentralt)
Unni Larsen, prosjektleder for FutureBuilt i Bærum

I tillegg er det etablert en lokal styringsgruppe:

Hanne Høy Bach, leder byggesak
Gunvor Bjørnson, leder områdeutvikling
Christian Falkenaas, leder Utbygging Eiendom

I tillegg har fagressurser knyttet til prosjektene i kommunen:

Anita Knapstad, Eiendom
Kari Hjermann, Områdeutvikling Hamang
Styringsgruppen revitaliseres i 2016.

3.1.1 FutureBuiltprosjekter i Bærum

Bærum kommune, både via Eiendom og regulering ser på prosjekter som kan være aktuell å fremme som forbildeprosjekt i FutureBuilt. Det forventes å fremme ca. ett prosjekt i året frem til 2020.

I tillegg arbeides det med å søke etter private utbyggere, herunder Fornebu Utvikling (OBOS), som kan bidra til å etablere flere forbildeprosjektet i kommunen.

Powerhouse Kjørbo,

Prosjektet er utviklet av Powerhousealliansen. www.powerhouse.no
Prosjektet er ferdigstilt.

Rykkinn skole

Rykkinn skole bygges som offentlig-privat samarbeidsprosjekt. Bærum kommune har i konkurransen som ble gjennomført i 2014, stilt krav til at skolen skal oppfylle FutureBuilds kvalitetskriterier. Utviklingen av Rykkinn skole har hatt høy fokus på godt og sunt læremiljø gjennom gode dagslysforhold samtidig som bygget utvikles som passivhus. I tillegg er det gjennomført tiltak innen bærekraftig materialvalg og tilrettelegging for miljøvennlig mobilitet gjennom sykkel/gange.

Viktige klimatiltak

- Passivhus med svært god dagslysfaktor i alle undervisningsrom
- Slanke bærekonstruksjoner
- Bruk av klima- og miljøriktige materialer
- God tilrettelegging for sykling
- Gode forbindelser til skole- og idrettssentrum på Rykkinn

Bærum kommune, både via Eiendom og regulering ser på prosjekter som kan være aktuell å fremme som forbildeprosjekt i FutureBuilt. Det forventes å fremme ca. ett prosjekt i året frem til 2020.

Videre arbeid:

Byggeplassbefaring

Fokus på sykkel og gange i driftsfase.

Hamang – FutureBuilt områdeprosjekt

Det er satt høye miljøambisjoner for Hamang og området er valgt som kommunens områdeprosjekt i FutureBuilt.

Bærum kommune er i gang med å utarbeide et miljøprogram for området, og det er i samarbeid med FutureBuilt og SmartCity Bærum avholdt flere tema- og grunneiermøter, og det er gjennomført to workshops: én om energi og én om transport og mobilitet.

Områderegulering har også sett på muligheten for å bruke miljøklassifiseringsverktøyet Breeam Community, for å benyttet deler av dette i planleggingsarbeidet. Erfaringer viser at verktøyet ikke er tilpasset norske forhold og utbyggingen.

3.1.2 FutureBike og FutureBuilt sykkelklæring

FutureBuilt arbeid innen sykkel og mobilitet er knyttet til kommunens øvrige satsning på sykkel. FutureBuilt sykkelklæring skal bidra til utvikling av 4 områder. Arbeid og resultater rapporteres gjennom kommunens system, og her gjengitt i korte trekk:

Ambisiøse sykkelparkeringsnormer

I juni 2015 ble ny parkeringsnorm vedtatt. Der den gamle kun stilte krav om sykkelparkering i Sandvika, er dette nå tatt inn som et krav som gjelder for hele kommunen. Det er ikke stilt krav om kvalitet/standard for sykkelparkering. Eventuelle forandringer/oppdateringer er noe som må jobbes videre med opp mot neste rullering av kommuneplanen.

Kommunen går foran – sykkelvennlige kommunale virksomheter

I løpet av 2015 har kommunegården fått oppgradert innendørs sykkelparkering (garasje). Det vil videre være et spesielt fokus på sykkel i FutureBuilt prosjektet Rykkinn skole.

Bike & Ride – sykkelvennlige stasjoner og knutepunkter

I desember 2015 ble ny Høvik stasjon åpnet med forbedrede sykkelparkeringsfasiliteter under tak. Stasjonsområdet ved Sandvika stasjon er for øyeblikket under ombygning. I disse planene ligger det inne et foreslått sykkelhotell. Det arbeides med å etablere et sykkelkart på nett med oversikt over sykkelruter og sykkelparkeringsplasser.

Bygge sykkelkultur hos barn og unge

Gjennom et samarbeid mellom Bærum kommune og Bærum og Omegn Cykleklubb (BOC), bygde BOC en pumptrack bane for barn ved Bryn.

3.2 Parkeringssensorer i Sandvika

Det ble i løpet av 2015 etablert parkeringssensorer på rundt 120 gateparkeringsplasser i Sandvika. Sensorene gir kommunen data knyttet til antall parkeringer, lengde på parkering og hvor man parkerer. Hensikten er å skaffe data som skal gi grunnlag for:

1. Tilgjengeliggjøring av informasjon om ledige plasser til publikum, gjennom skjermer og apper. Dette for å redusere letetekjøring, og dermed redusere utslipp og forurensning– planlegges klart i 2016
2. Samle reell erfaring knyttet til parkering i byrom, som igjen kan bidra til en bedre parkeringsstrategi, for å utnytte parkeringsarealer optimalt.

Prosjektet er også et europeisk pilotprosjekt på BigData og parkering. Data fra parkering knyttes sammen med f.eks værdata, kulturelle aktiviteter i Sandvika, handelsstanden, antall betalende etc. Vi planlegger å gjennomføre en Hackathon i samarbeid med f.eks Høgskolen i Oslo og Akershus. Prosjektet fortsetter i 2016.

Samarbeidspartnere:

Bærum kommune, parkeringsenheten (prosjekteier)
Q-Free (sensorer og datainnsamling)
EasyPark (data på antall betalende fra app– utvikler også egen app om ledig plasser)
Cale (data på antall betalende fra parkeringsautomater)
IBM (skyløsning – BigData)
Microsoft (skyløsning – BigData)
Vårt Sandvika
Oslo kommune
Skedsmo kommune
Virke

3.3 Bysykkel på Fornebu

KLP kontaktet SmartCity Bærum for å invitere til samarbeid om en bysykkelordning på Fornebu. I første halvår av 2015 ble det avholdt en dialogkonferanse i samarbeid med NHO, for å få innspill til hvordan en innovativ sykkelløsning på Fornebu kunne være. I etterkant ble det utviklet en anskaffelse som bygget på disse innspillene og høsten 2016 ble konkurransen gjennomført og leverandør valgt. I løpet av høsten 2015 har det vært gjennomført flere avklarings- og forhandlingsmøter med valgte leverandør. Målet er at bysykkelløsningen skal være på plass våren 2016.

Bysykkelløsningen vil i første omgang bestå av 100 sykler og 200 sykkelstativer fordelt følgende steder:

- Lysaker
- Fornebuporten
- Fornebu S
- Fergeanløp på Rolfsbukta
- Technopolis
- Storøya grendesenter

Samarbeidspartnere

Bærum kommune, plan og miljøavdelingen (prosjekteier og innkjøper)
KLP Eiendom (finansierer løsningen)

Fornebuporten (finansierer løsningen)
Technopolis (finansierer løsningen)
Storebrand (finansierer løsningen)
Akershus fylkeskommune (finansierer løsningen)

3.4 SmartTransport Fornebu

Resultatet fra prosjektet Integreerte transportløsninger på Fornebu viste at det var flere tiltak som vil kunne bidra til mindre bilkjøring til og fra området. Det arbeides med å videreføre og etablere prosjektet for å følge opp anbefalingene i prosjektet. Vi har arbeidet med følgende områder i 2015.

3.4.1 Økt antall kollektivreisende

Åpning av kollektivfeltet – Statens vegvesen åpnet kollektivfeltet ut av Fornebu vår/sommeren 2015. SmartCity Bærum var invitert med sine samarbeidspartnere på Fornebu på selve åpningsdagen.

3.4.2 Økning i antall syklende

Bærum kommune ser på muligheten å etablere visuelle sykkeltellinger på Fornebu. I løpet av 2016 vil bysykkelordningen på Fornebu etableres. Se egen prosjektbeskrivelse.

3.4.3 Bilpool-ordninger

Det er etablert 2-3 bildeleordninger på Fornebu, som er drevet av MoveAbout og Hertz Bilpool. Disse er lokalisert på Statoil Fuel&Retail (statoilstasjonen v. Technopolis, parkeringskjeller i Technopolis og på det vurderes å etablere en på Fornebuporten).

3.4.4 Samkjøring

Det finnes flere aktører på markedet som tilbyr samkjøringsapper. Prosjektet var i gang med et samarbeidsprosjekt med appen Carma, men leverandøren ønsket ikke videre satsning i Norge. Vi er nå i et samarbeid med appen GoMore, som ønsker Fornebu som et pilotområde for deres implementering av deres samkjøringsapp. Prosjektet vurderes inngå i et Horisont 2020 prosjekt sammen med Oslo kommune.

Samarbeidspartnere:

Bærum kommune (veg og trafikk)
Oslo kommune, Bymiljøetaten (medfinansierer)
Asker kommune (medfinansierer)
ITS Norway
Statens vegvesen
Accenture
GoMore
Carma

3.4.5 Rushtids-utjevning

Gjennomføring av kampanjen Kampen om tiden i samarbeid med NAF. Se egen prosjektbeskrivelse.

3.4.6 Digitale reiser og andre virkemidler

Informasjon, kommunikasjon og digitale verktøy for mobilitet og transport er viktige virkemidler for å forenkle og øke bruken av kollektive løsninger, og samtidig knytte opp flere reisemåter som f.eks bysykkelløsningen på Fornebu, transport «on demand» løsninger etc.

Fremtidens mobilitet vil sannsynligvis preges av delingsøkonomi som f.eks Uber, samkjøringstjenester, bilutleie etc. For å synliggjøre mulige løsninger ser vi på hvordan Fornebu kan være et utstillingsvindu for mobilitet, gjennom en presentasjon av løsninger i løpet av en periode på 100 dager.

Det er etablert en styringsgruppe for videreutvikling av prosjektet, som består av Telenor, Ruter og Bærum kommune/SCB

3.5 Kampen om Tiden

Tirsdag 22.september 2015, gjennomførte NAF i samarbeid med blant annet SmartCity Bærum noe de kalte «Norgeshistoriens største trafikkeksperiment» på strekningen Asker-Oslo langs E18. Hensikten var å få ned rushtrafikken gjennom å tilby gratis innfartsparkering, gratis kollektivtransport, øke kapasiteten på togsettene, felles sykling fra Slepden til Oslo, samkjøring og Smartworking (hjemmekontor).

Tiltak som ble gjennomført i SmartCity:

- Alle medlemmene ble oppfordret til å delta på kampanjen.
- Microsoft stengte sitt hovedkontor denne dagen, og ba sine ansatte jobbe smartere enten gjennom hjemmekontor, reise kollektivt eller sykle.
- Budstikka oppfordret SmartCity medlemmene til å være med å lage flott reportasje for å sette fokus på sykling til og fra jobb. Flere bedrifter meldte seg på. Microsoft ble valgt ut og deltok med to ansatte som syklet sammen med Budstikka fra Asker og til Lysaker denne dagen.

Resultatet viste at kampanjen hadde en viss effekt, og det ble målt en reduksjon på mellom 20-30 % av reisetiden denne morgenen, Oppsummering av kampanjen og resultater finner her:

<https://www.naf.no/om-naf/nytt-fra-naf/trafikkeksperimentet-koene-ble-kortere/>

Samarbeidspartnere

NAF (prosjekteier)

Telenor

Microsoft

Ruter

NSB

IKEA

SmartCity-medlemmene

3.6 Hamang

Utviklingen på Hamang skal bidra til en klimanøytra bydel i Sandvika. For å kunne få til dette har kommunen samarbeidet med Breeam Community, miljøklassifisering for områder, Futurebuilt og SmartCity Bærum.

Viktig bidrag i planleggingen er utvikling av miljøprogram, tilrettelegging for smarte løsninger innen bilpool, sykkel, gatebelysning, energieffektiv bygningsmasse, klimavennlig fjernvarme etc.

Det ble opprettet en egen samarbeidsgruppe med de største aktørene på Hamang. Denne gruppen vil inngå i kommunens overordnede planlegging av byutviklingen i Sandvika.

Samarbeidspartnere:

Bærum kommune, områdeutvikling (prosjekteier)
Bærum kommune, prosjektsjef og næringssjef
Futurebuilt
Andenæs
Hamang Papirfabrikker
Aberdeen
Thon Eiendom
Asker og Bærum handelsstandsforening

3.7 Powerhouse og Fornebu S

Erfaringer fra pilotprosjektene i Bærum som begge har noen av verdens mest miljøriktige bygg, der begge har oppnådd den strengeste nivået «Outstanding» i miljøklassifiseringssystemet Breeam Nor.

I prosjektet ser vi på hvordan vi kan utnytte de verdifulle erfaringene disse prosjektene har fått, både knyttet til kommunale eiendommer, men også utbyggingsområder som f.eks. Hamang.

Spin-off fra samarbeidspartnerne er blant annet viktigheten av å se på klimagassutslipp gjennom materialer og produkters levetid, og vi ser nå på muligheten å etablere prosjekter knyttet til ombruk av materialer innen tre, tegl, stål etc.

Samarbeidspartnere:

Asplan Viak
Entra
KLP Eiendom
Innovasjon Norge
Bærum kommune, næringssjef og prosjektsjef (utvikling)

3.8 Hydrogenstasjon – Kjørbo

Høsten 2015 ble det etablert et samarbeid mellom Nel Hydrogen, Asplan Viak, Entra, UnoX og Bærum kommune. Hensikten med prosjektet er utnytte overskuddsstrøm fra solcelleanlegget til produksjon av hydrogen til drivstoff. Hydrogenstasjonen forventes å være på plass i 2016.

Samarbeidspartnere:

Nel Hydrogen (prosjekteier)

Asplan Viak

UnoX

Entra Eiendom

Bærum kommune, regulering, byggesak og veg/trafikk

4 Internasjonalt samarbeid

4.1 Urbact

Akershus fylkeskommune, Bærum, Ski og Skedsmo samarbeidet i 2015 med om å utvikle en felles søknad til EU-programmet Urbact.

Temaet for samarbeidet var knyttet til sentrale utfordringer som kan knyttes til småbyer i en storby (hovedstadsregion), som smart energibruk, klimavennlig mobilitet og byutvikling.

Prosjektet samarbeidet med tilsvarende regioner i Europa, blant annet: Den Haag/Rotterdam regionen, Sant Cugat i Barcelonaregionen, Varnaregionen i Bulgaria og Split-regionen i Kroatia. Søknaden nådde ikke helt opp i Urbact- konkurransen, men har bidratt til videre samarbeid i et nasjonalt forskningsprosjekt (SMS), et internasjonalt forskning/utviklingsprosjekt (Cash). Disse omtales spesielt i denne rapporten. I tillegg samarbeider de norske byene muligheten for deltakelse om ytterligere to EU-prosjekter initiert av Akershus og Oslo.

4.2 CASH-“Local authorities’ capacity building in sustainable financing for urban mobility”

EU søknad under Horisont 2020-programmet.

Hovedmålet med CASH-prosjektet er å utvikle, validere og distribuere verktøy og opplæringsmaterieil for å øke kompetanse og kapasitet hos lokale myndigheter. Hensikten er å gjøre lokale myndigheter i stand til å tiltrekke seg nye investeringer for bærekraftige urbane mobilitetsprosjekter gjennom innovative finansieringsordninger.

Samarbeidspartnere er forskningsinstitutter og universiteter og byer blant annet Roma, Barcelona, Aberdeen, i tillegg til TØI som er prosjektleder i Norge. I tillegg er Oslo og Ski nasjonale samarbeidsaktører i prosjektet.

Resultatet av søknaden vil offentligjøres i februar 2016.

4.3 Innovasjon Norge – Kina

Innovasjon Norge, sammen med den norske ambassade i Beijing inviterte SmartCity Bærum sammen med Asplan Viak og GK til å blant annet holde innlegg på to konferanser, egen utstilling på en internasjonal grønn design kongress og befaringer. Hensikten var å fremme gode norske eksempler på privat/offentlig samarbeid (SmartCity Bærum), erfaringsoverføring av plusshuskonsepter (Powerhouse/Asplan Viak) og utvikling av passivhus boliger (GK). Aktiviteter i Beijing og Yangzhou:

1. Sino-Norwegian Green Building Seminar - Lokalt seminar i Beijing for arkitekter og løsningsleverandører innen fornybar bygg- og eiendomsutvikling.
2. Utstilling/stand på internasjonal kongress World Green Design Organization (WGDO) i Yangzhou.
3. Sino-Norwegian Green Building seminar – parallellseminar i tilknytning til WGDO.

I etterkant av besøket i Kina har Innovasjon Norge hatt en delegasjon fra Kina der SmartCity Bærum var invitert til å holde innlegg i Oslo. SmartCity Bærum konseptet vekker interesse hos de kinesiske aktørene som vi har kommet i kontakt med.

4.4 Project "Norwegian experience for Gabrovo in the field of energy efficiency" (NAGORE)

Norconsult deltar i et europeisk samarbeidprosjekt sammen med byen Gabrovo i Bulgaria. Hensikten med prosjektet er blant annet erfaringsoverføring knyttet til energieffektive offentlige bygg. Delegasjonen var svært interessert i SmartCity Bærum og ønsket mer informasjon om vårt program.

Høsten 2015 besøkte en delegasjon fra Gabrovo flere av Bærums energieffektive skoler og barnehager, herunder

Storøya grendesenter – passivhus barnehage

Ramstad skole – lavenergi og varmepumpeanlegg basert på geovarme

Lommedalen skole – lavenergi og pellets/flisanlegg fyringsanlegg

I løpet av våren 2016 vil en ny delegasjon fra Bulgaria også besøke Bærum.

4.5 Vancouver

I forbindelse med en reise til Norge fikk vi en forespørsel fra den canadiske ambassaden og vi ønsker å møte rådmann, Penny Ballem fra Vancouver, Canada. Hensikten med møtet var å gjensidig informasjon om miljøarbeidet i Vancouver og SmartCity Bærum, i tillegg til å diskutere andre felles utfordringer og erfaringer.

Vancouver har i flere år arbeidet med miljøtemaer og kommunikasjon knyttet til dette. Og vi arbeidet med tanken om å etablere en studietur til Vancouver i samarbeid med ulike avdelinger i Bærum, herunder veg og trafikk. Vancouvers energi- og klimastrategi: <http://vancouver.ca/green-vancouver.aspx>

5 Nasjonalt samarbeid, forskning og utvikling

5.1 Smart Mobility Suburbs - SMS

På bakgrunn av diskusjoner om mulig samarbeid mellom SmartCity Bærum og Universitet i Oslo, ble det utviklet en forskningssøknad innen EU-programmet Energix. Prosjektet fikk i desember 2015 støtte fra Norges forskningsråd. Prosjektet vil se på de moderne energiutfordringen i transportsektoren med et spesifikt fokus på byer rundt hovedstaden. Prosjektet vil knytte seg opp til Oslos nye energi og klimastrategi – Det Grønne Skiftet og til Regional plan for Oslo og Akershus.

Prosjekt vil spesifisere spesielle utfordringer innen

(1) Samarbeid på tvers av kommunegrensene.

(2) Forvaltningsnivåer: nasjonal politikk, regionale ambisjoner for planlegging, kommunale politiske regimer og den lokale blanding av aktører, grupper, organisasjoner, bedrifter og institusjoner.

Samarbeidspartnere:

Universitetet i Oslo, (prosjekteier)
Bærum
Ski
Skedsmo

5.2 Innovasjon Norge

SmartCity Bærum og Innovasjon Norge ser på ulike områder for samarbeid. I 2015 har vi blant annet hatt møter med Asplan Viak ved. Powerhouse og med Bærum Næringsråd.

Innovasjon Norge arbeider spesielt med et Smart cities-program sammen med Spania og UK. I 2016 vil vi se nærmere på hvordan vi kan fremme smarte små-mellomstore bedrifter i Bærum innen Innovasjon Norge sine programmer og støtteordninger.

Samarbeidspartnere:

Innovasjon Norge
Bærum kommune, nærings sjef
SmartCity Bærum bedrifter
SMB

5.3 Transport 2.0

Vestregionen har initiert og invitert til samarbeid for å fremme fremtidsrettede transportløsninger. Transport 2.0 skal bidra til å øke andelen prosjekter, i strekningen Oslo – Kongsberg.

Samarbeidspartnere:

Vestregionen (prosjekteier)

Insam
Electric Mobility Norway
Buskerudbyen

5.4 Transportlab 0/2030– hvordan komme til null utslipp i 2030?

Miljøorganisasjonen ZERO inviterte over 50 utvalgte deltakere fra næringsliv, forvaltning, akademia, politikk og organisasjoner til å delta i tre framtidsverksteder i for å diskutere hvor langt mot nullutslipp fra transportsektoren kan Norge nå i løpet av 15 år. SmartCity Bærum var en av deltakerne.

Resultatet fra workshop'ene ble presentert på ZERO-konferansen høsten 2015.
<https://zerokonferansen2015.files.wordpress.com/2015/11/jenny-skagestad-zero.pdf>

5.5 Samarbeidsavtale Electric Mobility Norway

Høsten 2015 inngikk SmartCity Bærum en samarbeidsavtale med Electric Mobility Norway. Visjonen med samarbeidet er å etablere felles prosjekter og definere fremtidens bærekraftige transportsystem gjennom kompetanseutvikling og samarbeid mellom næringsliv og offentlige aktører.

6 Konferanser, seminarer

Transport 2.0 – Drammen 2. februar 2015

Rolle: Medarrangør og innleder

<file:///C:/Users/Unni.bnws02/Downloads/Fullstendig%20program.pdf>

SmartCity Bærum konferansen 2015 – 3. mars 2015

Rolle: Arrangør

<http://www.smartcitybaerum.no/nyheter/Pages/SmartCity-B%C3%A6rum-konferansen-2015.aspx>

5th nordic parking conference Stockholm 22. april 2015

Rolle: Innleder

<http://www.parking-net.com/parking-events/5th-nordic-parking-conference-with-expo-parking-innovations>

Sino Norwegian Green Building seminar – Beijing 18. mai 2015

Rolle: Innleder

Sino Norwegian Green Building seminar- Yangzhou 21. mai 2015

Rolle: Innleder og utstilller

Energi21 – Norge i 2050 et lavutslippssamfunn – 4. juni 2015

Rolle: Innleder

[http://www.energi21.no/prognett-energi21/Arrangement/Norge i 2050 et lavutslippssamfunn/1254009244017&lang=no](http://www.energi21.no/prognett-energi21/Arrangement/Norge%20i%202050%20et%20lavutslippssamfunn/1254009244017&lang=no)

Nordic-China Green Economy and Entreprises Sustainable Development Conferences – Oslo 18. September

Rolle: Innleder

Energidagen Fornebu 2016 – 6. oktober

Rolle: Medarrangør og innleder

<http://www.enova.no/radgivning/naring/kurs/kundesamlinger-yrkesbygg/presentasjoner-energidagen-fornebu-6-oktober/466/2221/>

Fjernvarmedagene 14. oktober 2015

Rolle: Innleder

<http://fjernvarme.no/index.php?pageID=95&openLevel=0&cid=30>

“Making Cities Work – Technology in Planning Practice” ECPT-CEU, Dublin

15. oktober 2015

Rolle: Innleder (Arthur Wøhni)

<http://www.biennialdublin2015.com/>

Smart cities live - Stockholm 2. November 2015

Rolle: Innleder

<http://www.smartcitieslive.com/>

Frokostmøte – Digitale sårbarheter, sikkerhet og tillit. 16. desember 2015

Rolle: Arrangør

<http://www.smartcitybaerum.no/events/Pages/Frokostm%C3%B8te---Digitale-s%C3%A5rbarheter,-sikkerhet-og-tillit.aspx>

7 SmartCity Bærum i media

Budstikka, det lokale mediehuset, er det media der SmartCity Bærum får oppmerksomhet. Dette gjennom innspill i lederer, kommentarer, innlegg etc.

I år har vi i tillegg fått profileringsplass finansiert av Energi21 i deres samarbeid med Dagens Næringsliv.

https://issuu.com/cm mediascandinavia/docs/energi21_2015_web/22

Av prosjektene i SmartCity Bærum var det kampanjen «Kampen om Tiden» som har generert mest oppmerksomhet. <http://www.kampenomtiden.no/>

Budstikka lagde en svært god artikkel om å sykle til jobb i samarbeid med Microsoft.

<http://www.budstikka.no/microsoft/lysaker/eivind-hagen/microsoft-sjef-skal-gjenta-sykkeltur-etter-e18-kostunt/s/5-55-160646>

8 Mulige prosjektet i SmartCity Bærum 2016

8.1 Klimanøytral transport i Bærum kommune

Utfordring og muligheter:

I løpet av 2016 planlegges det å etablere 2 hydrogenstasjoner i Bærum. Samtidig har Bærum kommune biogassbiler og elbiler som benyttes i egne tjenester. Det er i dag to kommersielle hurtigladestasjoner i Bærum, Sandvika og Fornebu. I tillegg viser tall fra Grønn kontakt at finnes det rundt XX ladestasjoner rundt om i Bærum. Bærum kommune v. plan og miljøavdelingen har også inngått en intensjonsavtale med Eco1 om å etablere flere biodieselstasjoner i Bærum.

Bærum er med andre ord godt tilrettelagt for å bli ledende innen tilrettelegging for klimanøytral transport.

SmartCity Bærum ser derfor på muligheten for å etablere et samarbeidsprosjekt om videre etablering og tilrettelegging innen dette området.

Mulige samarbeidspartnere:

Møller Bil Asker og Bærum
Electric Mobility Norway
Nel Hydrogen
Eco1

8.2 Innspill til stortingsmelding Bærekraftige byer og sterke distrikter

Kommunal og moderniseringsdepartementet er i gang med å utarbeide en ny stortingsmelding, og har invitert SmartCity Bærum om å komme med innspill til denne.

Det arbeides nå med å etablere en workshop for SmartCity Bærum medlemmer for å få inn konkrete innspill som kan leveres til departementet.

Det er opprettet en programkomite for workshopen.

Foreløpige samarbeidspartnere er:

Microsoft
Telenor
Asplan Viak
KLP Eiendom
Bærum kommune

<http://www.byerogdistrikter.no/>

8.3 One Tonne Life

SmartCity Bærum har arbeidet sammen med idealist (tidl. Politiker og leder av Framtiden i våre hender) Bertil Gustavsson, Telenor, DNV GL, Asplan Viak og Snøhetta arkitekter for å se på muligheten å etablere et prosjekt a la One Tonne Life, som ble gjennomført i Sverige i 2014.

Hensikten er å se hvor mye som skal til for at en familie bare bidrar med ett tonn CO2. Dette vil innebære endringer i energibruk i bygg, transport og levesett. Prosjektet er ikke igangsatt. Se også <http://www.a-hus.com/one-tonne-life>

8.4 Testområde for smarte løsninger

SmartCity Bærum vil se på muligheten for å etablere ett eller flere testområder for ny og smart teknologi, både innen veg/transport, bygg etc.

Mulige samarbeidspartnere Innovasjon Norge, Bærum næringsråd etc.

8.5 SmartCity og velferdsteknologi

SmartCity Bærum styret diskutere muligheten for et samarbeid innen velferdsteknologi.

8.6 Europeisk samarbeid gjennom EU-programmet Horisont2020

SmartCity Bærum samarbeider med Oslo kommune og Akershus fylkeskommune i to EU-søknader. Resultatene av søknadene avgjøres i løpet av 2016.

- Horison 2020 – Oslo kommune, Bærum, Akershus fk.
- SmartMR – Akershus og Oslo

8.7 Energieffektive næringsparker

I prosjektet Markeds plass for energieffektivisering har man forsøkt å se på modeller og muligheter for å fremme energieffektivisering i næringsbygg. Andenæs Eiendom har bistått med eiendommer, HR prosjekt har bistått med prosjektledelse og Norconsult har vært energifaglig rådgiver. Resultatet har dessverre ikke vist seg å være effektivt nok for å kunne bruke resultatene i en etablering av en felles møteplass og attraktive gjennomføringsmodeller. Årsaken til dette er i hovedsak energipris, eie/leie modeller der leietaker ikke har insentiver for at byggeier skal gjennomføre tiltak og vica verca. Enovas støtteordninger har i hovedsak vært tilpasset store byggeiere med stor og gjerne komplisert bygningsmasse.

Vi ønsker likevel å arbeide videre med dette temaet, men denne gangen forsøke å fokusere på områder som f.eks næringsparker. Næringsparker består gjerne av flere små byggeiere, men ulik kvalitet på bygningsmassen. Samarbeidspartnere er Norconsult og Entra Eiendom.